

Seçimler 28 Şubat'tan Bağımsız Değerlendirilemez

Mehmet Emin Kazcı

18 Nisan seçimlerini 28 Şubat olgusu dışında değerlendirebilmek mümkün değildir zaten. Bu gözle seçim sonuçlarına baktığımızda halk, sürecin en hararetli savunucusu olan şahin partiye en ağır darbeyi vurmuştur. CHP'ye yani. ANAP'ın uğradığı hezimet de, 28 Şubat'a sağladığı katkıyla doğru orantılıdır. DYP bir yandan bünyesindeki Aktuna, Sezgin ve Erez gibi adamların DTP'yi oluşturarak 28 Şubat'a meclis desteği sağlamasıyla, diğer yandan sürece karşı güven verici bir direniş gösterememesi ve seçim sath-ı mailine girilince de inandırıcı bulunmayan bir söylemle yetinmesi dolayısıyla cezalandırıldı. FP'ye gelince, onun da süreçte iyi sınav veremediği biliniyor. Tabandaki 6,5 puanlık kaymanın MHP'ye doğru meyillenmesi de bunu gösteriyor. Ayrıca parti, çeşitli iç ve dış dalgalanmalara karşı oturmuş bir görüntü vermiyordu. İçselleştirdiği belli olan bir söylemi yok FP'nin. Bu yapı değişmedikçe FP, suları akıtma, çöpleri toplama vb gibi "hizmette hatırlanan ancak global politikaları oluşturması istenmeyen" ikircikli bir yapıyı sürdürecektir gibi. DSP'nin başarısı, 28 Şubatı tasvip eden azınlık çevrelerin oy düzeyini de yansıtıyor. ANAP'a başarısızlık olarak yansıyan her uygulama, seçmen özelliği dolayısıyla DSP'ye müsbet yansıdı. Kesintisiz yasası ve başörtüsü yasası gibi. Ayrıca halkımızın bir bölümünün çeşitli popülist rüzgarlara ucuz teşneliği de, DSP'yi konjonktürel bir oy temerküzünün sahibi kıldı.

MHP'nin sürpriz başarısını da 28 Şubattan farklı yorumlamak pek olası değil. Özellikle oylarındaki yaklaşık 9 puanlık artışın aslan payını FP tabanından almış olması, bu konuda ileri sürülen "milliyetçi dalgaların artması" vb diğer argümanları sönük kılıyor. Bunların da etkisi var ama esas faktör değil. Olası bir hükümette, 28 Şubat felsefesine karşı pasif ya da lehte tutum alması, MHP'yi bir dahaki seçimlerde kemikleşmiş ve bildik oy oranına tekrar döndürebilir.

RP, özellikle yeni kuşak için farklı, dinamik ve denenmemiş bir partiydi. Merkeze karşı çevrenin umuduydu. Ancak denenmesi pek de hayrına olmadı. Yıllarca verildiği söylenen mücadelenin ardından geline nokta, partinin henüz birçok şeyi yeni yeni öğrendiğini ve ders aldığını iddia etmesi ilginç. FP'nin ise RP'den epey farklı bir söylem tutturduğu belli. Ancak bu yeni söylemle taban arasında, ayrıca tavanın kendi içinde homojenlik bulunduğunu söylemek güç. Parti uzun uzun düşünülmüş ve içselleştirilmiş bir söylemden ziyade oturmamış, sınırları netleştirilmemiş, yer yer şartların dayattığı izlenimi veren sivil ve demokratik bir görüntü çiziyor ama...

Sonuçta hem RP'nin milli iradeyi temsil noktasında kötü ve uzlaşmacı sınavı, hem FP'nin tam anlaşılamayan yeni söylemi, hem de yer yer neyi amaçladığı tam izah edilemeyen küskünler hareketına destek gibi uygulamalar oy kaybını getirdi.

Bahsettiğiniz kesimden önemli bir kısmının partiye ilgisi, uzun uzun düşünme, tahlil ve derin fikir sancıları akabinde oluşmayıp başka faktörlerin etkisiyle olduğu için, tutumlarında yeni bir değişikliğe gideceklerini sanmıyorum. Çünkü ilk değişiklik samimi bir özeleştirme ve içselleştirme neticesinde olsaydı, mevcut duruma bakarak yeni bir tavır alma ameliyesi içinde olmaları da beklenebilirdi. İster partili ister partisiz olalım; Türkiye insanının kuramsal sorunlardan önce ahlaki sorunları olduğuna inanıyorum. Ahlaki sorunlarla malul insanlarınsa ideolojik kusurlarından dem vurmamak, bir fantaziden öteye geçmez gibi geliyor bana. Adım atmadan önce motivasyonun niteliği, atılan adımların kendisinden de daha önemlidir diye düşünüyorum. Dolayısıyla adı Mülâyim olanların sertlik katsayısını tartışmak abesle iştigal

gibi olsa gerek. Bu maluliyeti sadece partiye dönenlere hasretmek haksızlık olur. Genelde bir ahlaki zaafiyet söz konusu. İsmi "İslama göre şu, bu", "Asrın girdabında müslüman" ya da "Meselelerimiz ve çözüm yolları" olan kitapların artık büyük çoğunluğu açmaması, "Biz müslümanlar olarak..." diye başlayan yazıların okunmaması bunun göstergesi değil mi?

Şu anda yükselen değer; pırıltılı ve ışıltılı ama az biraz da İslami motifler taşıyan birinci sınıf dünyalar inşa etmek! Aktif siyasetçiliğin de, bu amacı gerçekleştirmede en kifayetsiz ve yeteneksiz muhterisler için bile avantajlarla dolu olduğunu söylemeye gerek var mı? Bu ahlaki bozgunu yaşayan insanların şu veya bu kurumsal safta bulunmalarının hiç ama hiç bir önemi yok.

Kuşkusuz tüm bu söylediklerim, particiliğin İslamiliği ya da gayri İslamiliği konusunda kurumsal bir delalet içermiyor. O ayrı bir mesele. Manzara ortadayken bunu tartışmak da lüks bana göre! Hatta kimilerine aldatıcı bir ferahlık bile verebilir!

Dedim ya; Adı Mülayim!

Haksöz Dergisi Sayı: 98 - Mayıs 1999

Kaynak: Seçimler 28 Şubat'tan Bağımsız Değerlendirilemez - Mehmet Emin Kazcı